

en hunne naasten lief te hebben als zich zelve. Deze verkondiging des Evangelies moet echter vergezeld gaan van aansporing tot arbeiden. Over 't algemeen is de bewoner van midden-Afrika traag. En hiertoe werkt de natuur mede. De Loto-man zegt: »waartoe te werken? Ik behoef slechts mijne handen uit te steken naar de vruchten, die alerwegen groeien. Ik heb niet veel nodig. Mijne geiten en koeien, mijne schapen en ander vee leveren genoeg op voor mij, mijn vrouw en kinderen.» Dit is betrekkelijk waar. En toch moeten de menschen aan den arbeid gezet worden, moeten leeren het veld te bebouwen, moeten leeren timmeren, metselen en vooral zich behoorlijk kleeden, opdat zij

achting voor zich zelve zouden krijgen. Dit alles kan slechts geschieden door de prediking en den arbeid der zendelingen, die deze nakomelingen van Cham zullen leeren, dat een geregelde arbeid vele booze gedachten en daden onderdrukt; dat de Zoon Gods zich niet geschaamd heeft »de Zoon van een timmerman» genoemd te worden, en dat Paulus, de tentenmaker, het brood met zijn eigen handen verdiende.

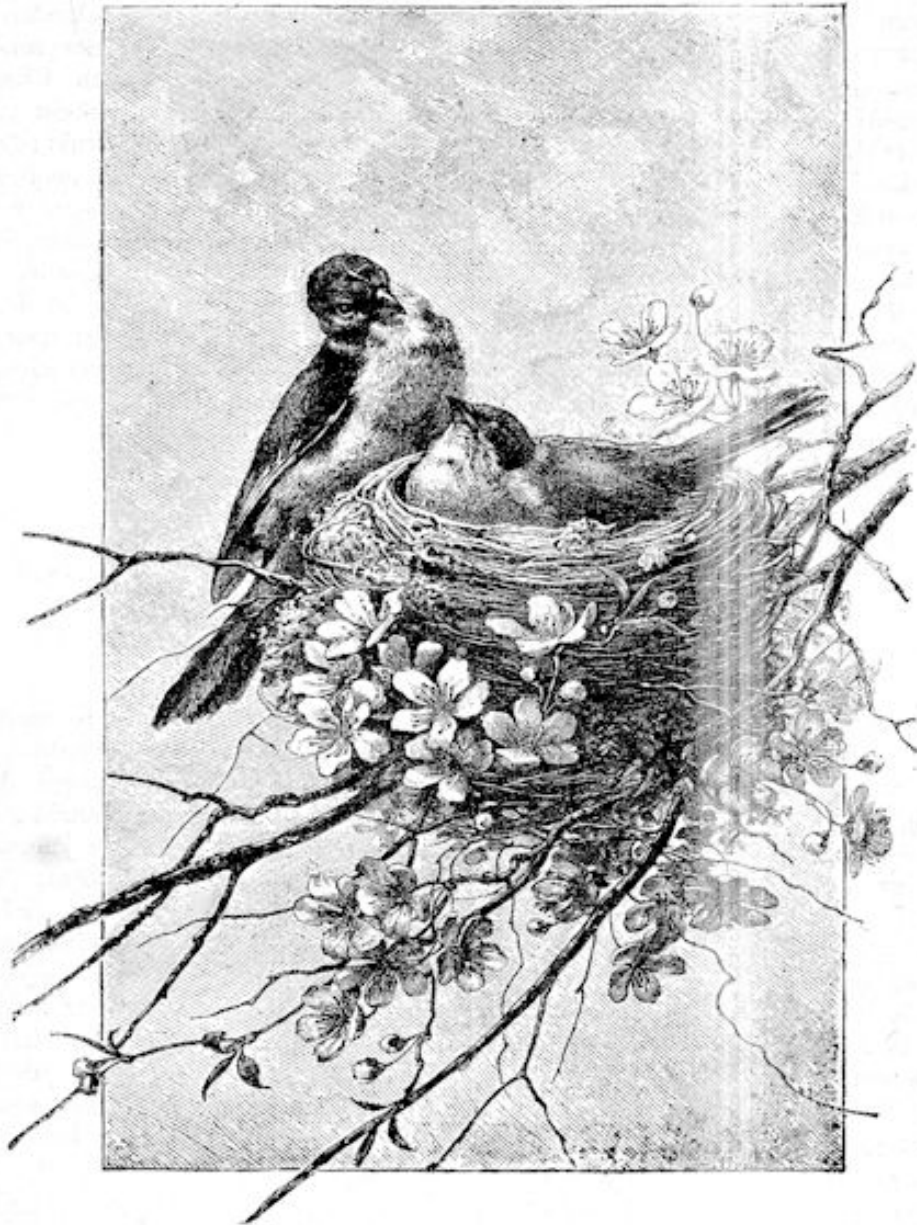
Gedenkt de arme slaven in de Binnenlanden van Afrika en draagt naar uw vermogen er toe bij, dat er zendelingen heen gezonden worden, om hun het Evangelie te verkondigen.

VOGELS EN VOGELNESTEN.

Er zijn nog, helaas, jongens, die er lust in hebben nesten uit te halen en de vogeltjes van hunne eieren of jongen te berooven. Deden zij dit uit broodsgebrek en wilden zij zich met de eieren of de jongen voeden, dan zou er nog eenige verontschuldiging voor hen zijn, maar daar dit berooven meestal geschiedt uit moedwil of speelzucht, vind ik geen woorden genoeg, om hierover mijn toorn uit te drukken. De verontschuldiging waarover ik sprak, vindt haren grond in de Mozaische wetten, waar men in Deuter. 22 vs. 6 en 7 het volgende leest: »Wanneer voor uw aangezicht een vogelnest op den weg voorkomt, in eenigen boom, of op de aarde, met jongen of eieren, en de moeder zittende op de jongen of op de eieren, zoo zult gij de moeder met de jongen niet nemen. Gij zult de moeder ganschelijk vrijlaten, maar de jongen zult gij voor u nemen, opdat het u welga, en gij de dagen verlengt.» Deze laatste woorden zijn een weerklank van het gebod aan kinderen, om hunne ouders te eeren, om het even of het de ouders zijn van menschen of van dieren. Er ligt ook nog een andere les in. Wanneer men met de jongen ook de moeder rooft, dan toont

men groote schraapzucht te bezitten. Men is niet met één deel tevreden; men wil alles hebben. Dit is verkeerd. Men moet aan den moedervogel gelegenheid geven weer eieren te kunnen leggen en jongen te krijgen. Doodt men nu de moeder, dan berooft men hierdoor zichzelf en anderen van toekomstig voordeel. Een winkelier, die niet tevreden is met een klein winstje, lokt geen koopers en verliest ten slotte meer dan hij dacht te winnen. Zoo gaat het ook met menschen, die den rustdag niet heiligen. God heeft ons zes dagen gegeven, waarop wij al ons werk zullen doen, en heeft slechts één dag voor zichzelf behouden. Zoo iemand nu ook dien eenen dag voor zich gebruikt om te werken, dan ontsteelt hij dien aan God, en zal ten slotte tot de ontdekking komen, dat hij er geen voordeel van gehad heeft en den Maandag daarop lui en loom is geworden.

Er zijn broedende vogels, die wanneer eene booze hand komt, om hen van hunne eieren of jongen te berooven, op het nest blijven zitten. Gij kunt echter wel begrijpen hoe het hun daarbij te moede is en hoe angstig hun kleine hart slaat. Uit liefde tot

VOGELS EN VOGELNESTEN.

hunne jongen blijven zij op het nest, om hen zoo lang mogelijk te beschermen, terwijl zij sidderen van vrees. Dit reeds moest de jongens terughouden van de hand naar een nest uit te steken, om dit te berooven. Een jager vertelde eens, dat hij, in een bosch zijnde, op een vogel schoot, dien hij wel had getroffen, maar die nog kracht genoeg bezat weg te vliegen. Naar dien vogel zoe-

kende vond hij hem met bloedende vleugels op zijn nest zitten, om zijne jongen, die hij even verlaten had om voor hen voedsel te zoeken, in zijne laatste oogenblikken nog te dekken. Toen nu de jager bij het nest stond en den vogel zag, werd hij zóó getroffen door den weemoedigen blik dien de arme moeder op hem wierp, dat het geweer uit zijne handen viel en hij het besluit nam

nooit weer een vogel te doodden. Maar zoo oud hij ook geworden is, nooit heeft hij dien weemoedigen blik van den vogel vergeten.

Wanneer een jongen ergens in een boom een nestje gezien heeft en hij het voornemen koestert dit nestje uit te halen, zou ik hem den raad geven eerst het nestje goed te bekijken en daarbij te denken aan het kunstig samenstel van deze kleine schuilplaats, die de vogel voor zijne eieren en jongen bereid heeft. Doet hij dit, dan tien tegen een, dat hij de hand niet uitsteekt, om dit nestje te verwoesten of te berooven.

Inderdaad, kunstig zijn die nestjes gebouwd en men moet des Scheppers macht en wijsheid bewonderen, dat Hij aan deze kleine dieren zulk een groot en vernuftig bouwvermogen heeft ingeschapen. Bezie eens goed onze plaat, waarop de moedervogel, een vinkje, op het nest zit, terwijl het mannetje haar misschien wat voorzingt, om haar den tijd te helpen verdrijven. Zie eens hoe netjes dat nestje is zamengesteld. Hoe kunstig zijn de takjes door elkander gevlochten en zelfs met bloempjes versierd. Denk daarbij hoeveel moeite het dezen vogels gekost heeft, om de noodige takjes en twijgjes bijeen te zoeken en hoeveel inspanning zij zich hebben moeten getroosten, om die takjes en twijgjes zoo te buigen en te winden, dat zij een goed en deugdelijk nest konden vormen. Mij dunkt, wanneer een jongen zulk een nestje goed beziet, zal hij de uitgestoken hand terug trekken en tot zich zelve zeggen: »Neen, ik mag die kunstenaars niet kwellen. Zij zijn knapper dan ik, want ik zou met mijne twee handen en allerlei gereedschap niet in staat zijn te doen wat deze kleine vogels alleen met hun bekje en zwakke pootjes verrichten. 't Zou schandelijk zijn zoo ik zulk een nest verwoestte of uithaalde.»

Men kan de vogels naar het vormen van hunne nesten verdeelen in metselaars, timmeraars, vlechters, mandemakers, vilt- en tapijtwerkers en naaisters.

Er zijn vogels die van klei nesten maken. Van heinde en verre halen zij de klei bijeen, vermengen die met zand en eenig speeksel en bouwen dan een nest ergens in een

boomholte. Dat de zwaluwen uitstekende metselaars zijn, zult gij wel eens opgemerkt hebben, wanneer gij die lieve diertjes bezig zaagt tegen uwe woning, onder de goot, de kroonlijst, of tegen het dak hun nestje te maken. De zwaluwen helpen elkander getrouw in dezen arbeid, en wat de eene niet doen kan doet de andere. Spechten daarentegen metselen niet, maar timmeren. Deze nuttige vogels, die er vooral op uit zijn om ons van vele lastige insecten te ontdoen, die zij met hun spitsen langen snavel uit de reten en scheuren der boomen weten te pikken, bouwen hunne nesten bij voorkeur in de holte der boomen. Vinden zij zulk eene holte niet, dan hakken zij er een. Mannetje en wijfje hakken er beurtelings vlijtig op los, zoolang totdat het gat breed en diep genoeg is voor de veiligheid hunner jongen. Is die holte klaar, dan gaan zij aan het schaven der wanden van het nest, opdat de jongen zich niet zouden kwetsen aan splinters en spaanders. Zij maken die wanden zoo glad, alsof ze gepolijst waren en gebruiken als gereedschap niets dan hun snavel benevens een goede portie ijver en geduld. Slim als zij zijn, verzamelen zij de splinters en spaanders van het uitgehakte nest en dragen die verre weg, opdat niemand op het vermoeden zou komen, dat hun nest in de nabijheid is.

Wij hebben in ons land vogels, die de kunst van weven verstaan en deze reeds beoefend hebben voordat de mensch nog een weefgetouw bezat. Onze wiewaal (*Oriolus galbula*) wel bekend als een eerste kersendief, weeft zich uit zelfgesponnen wollen draden, die hij in de nabijheid van onze woningen gevonden heeft, een warm nest, dat hij versiert, of aan alle kanten bedekt met grasvezelen en zelfs met timmermanskrullen. Onze gewone vink (*Fringilla coelebs*) weeft van wol, mos, spinrag en vezeltjes een aardig nestje, dat van binnen zoo zacht is als zijde en waarin eieren en jongen een warm plaatsje hebben. Dat de baltimorevogel (*Icterus Baltimore*) de weefkunst voortreffelijk verstaat, heb ik u reeds in een vroegeren jaargang van de *Vriend des Huizes* verteld. Een andere vogel van

dezelfde familie bouwt een nest uit lange dunne grasvezelen en hangt dit op in een appelboom. Dit nest is op zulk een kunstige wijze gevlochten, dat een dame, aan wie een vogelliefhebber zulk een nest toonde, er zoo over verbaasd was, dat zij in allen ernst vroeg: of het niet mogelijk was dezen vogel te leeren breien?

Ik heb u daar straks gezegd, dat sommige vogels er van houden hunne nesten te versieren. Zij gebruiken daartoe 't liefst glinsterende voorwerpen: zijden lapjes, roode blaadjes, blinkende draden enz. Hierdoor wordt tevens verklaard waarom men wel eens in de nesten van eksters gouden en zilveren voorwerpen gevonden heeft. De eksters stelen die dingen om daarmee hun nest te versieren. Andere vogels houden er een afzonderlijk verblijf op na, waarin zij

alles brengen wat hen bekoort. Zoo b. v. vindt men op Nieuw-Holland den zoogenaamden Satijnvogel (*Ptilorhynchus holosericus*), die in de nabijheid van zijn nest in het dichtst gedeelte van een bosch een soort van prieel bouwt, zamengesteld uit takjes, die van boven omgebogen en vereenigd zijn. De bodem van dit prieel is bedekt met veelkleurige vederen van papegaaien en andere vogels; ook allerlei glinsterende schelpjes en steentjes liggen in tamelijk goede orde op den grond. In dit prieel brengen mannetje en wijfje eerst eenige dagen door voordat zij hun nest gaan maken. Wonderlijk, niet waar? Ja, de schepping is schoon, en het is maar jammer, dat de mensch er zoo weinig acht op geeft en al die wonderwerken Gods veelal met onverschilligheid voorbijziet.

HEBZUCHTIG.

Toen ik twintig jaren oud was, woonde ik op een dorp dicht bij een groot bosch. Aan den ingang van dat bosch stond een huisje, dat er oud en vervallen uitzag. De muren waren hier en daar afgebrokkeld, en tusschen de oude steenen waren eenige nieuwe steenen geschoven, maar dit was zoo onhandig geschied, dat men wel zien kon, dat het niet door een metselaar was gedaan. Hier en daar was een pan van het dak gevallen en de ledige plaats door gras, aarde of heiplaggen aangevuld. De tuin voor en achter het huisje zag er zoo woest uit, alsof de Turken er krijgertje in hadden gespeeld. Het onkruid stond overal een voet hoog, en wel groeide hier en daar een kropsalade of wat boerenkool, maar alles zag er zoo schraal en ellendig uit, dat het niemand zou invallen er iets uit weg te nemen.

Ik dacht eerst dat dit huisje bewoond werd door arme menschen, maar men vertelde mij, dat dit huisje behoorde aan den rijksten man van 't dorp, die kisten volgeld bezat, maar te gierig was om een cent uit

te geven. Zijne kleeren waren oud, en als zij stuk waren, lapte hij ze zelf met brokken van laken, die hij hier en daar verzamelde. Als hij uitging, dan droeg hij een grooten zak onder den arm, en al wat hij op straat vond en meende te kunnen gebruiken, stopte hij in dien zak, b. v. steenen voor zijn huis, brokjes hout om te branden, lappen om zijne kleederen te verstellen en dergelijke voorwerpen. Des winters ging hij al om vier uur naar bed, om licht en vuur te besparen, en als het bij dag erg koud was, dan liep hij op een paar klompen zoo hard hij kon door het bosch, om warm te worden. Vrienden had hij niet. In de kerk kwam hij nooit, en tweemaal was het gebeurd, dat de predikant hem had willen bezoeken, maar geen gehoor had gekregen. De deur werd niet geopend, al wist dominé ook dat de man tehuis was en zich bezig hield met geld te tellen.

Ik vroeg aan iemand of hij mij ook iets naders van dien man kon mededeelen en toen werd mij de volgende geschiedenis verteld.